

Racisme, etnische discriminatie en sociale uitsluiting in de sport

Artikel 21 in het hoofdstuk Gelijkheid van het [Handvest van de grondrechten van de Europese Unie](#) verbiedt discriminatie op verschillende gronden, waaronder ras, huidskleur, etnische of sociale afkomst en het behoren tot een nationale minderheid.

Beleidscontext

De mogelijkheid om met sport menselijke waarden over te brengen wordt steeds belangrijker voor de Europese Unie. Tegelijkertijd is de perceptie en het bewustzijn van racisme en discriminatie in de sport in Europa de afgelopen tien jaar aanzienlijk veranderd, in elk geval als het gaat om voetbal, en wordt het tijd om actie te ondernemen. Europese en internationale actoren en belanghebbenden in de sport steunen deze ontwikkeling van een actievere aanpak van racisme en discriminatie in de sport.

In een nieuw verslag onderzoekt het [Bureau van de Europese Unie voor de Grondrechten \(FRA\)](#) deze kwesties in detail.

Werken aan bredere deelname aan sport

Bij veel sporten zijn minderheden en migranten overal in de Europese Unie ondervertegenwoordigd, met name in bestuursfuncties van sportorganisaties. Dit geldt vooral voor vrouwen en meisjes die behoren tot een minderheid of die een migrantenachtergrond hebben.

In sommige landen kunnen sociale uitsluiting en geografisch isolement leiden tot geringe sportdeelname bij Roma en Travellers. Het ontbreken van sportvoorzieningen in bepaalde gebieden verkleint ook de participatie van bepaalde groepen.

Sterker bewustzijn en meer diversiteit
Sportautoriteiten, bonden en clubs moeten meer gerichte bewustwordingsactiviteiten ontplooien om de integrerende mogelijkheden van de sport te benutten. Voorbeelden zijn diversiteitsprogramma's om de deelname van migranten en etnische minderheden te stimuleren en initiatieven om de obstakels bij de toegang tot bestuursfuncties bij sportorganisaties weg te nemen.

Monitoren van racistische incidenten in de sport

De media berichten regelmatig over racistische incidenten onder toeschouwers van sportevenementen. Bij het mannenvoetbal, bijvoorbeeld, worden voetbalsupporters vaak genoemd als daders.

Racistische incidenten doen zich echter ook voor onder spelers, met name in de amateursport.

Scheidsrechters en officials van clubs zijn soms ook betrokken bij racistische incidenten. Bovendien vindt een aanzienlijk aantal incidenten plaats in de context van de jeugdsport.

Er bestaan slechts in enkele EU-lidstaten systemen voor het monitoren van racistische incidenten in de sport. Sommige zijn geavanceerder en leggen meer racistische incidenten vast dan andere. De meeste beschikbare gegevens houden echter verband met voetbal.

Doeltreffend monitoren

Nationale en lokale overheden worden aangemoedigd om doeltreffende manieren te ontwikkelen om in nauwe samenwerking met sportbonden racistische incidenten en discriminatie in de sport te monitoren, om de registratie van incidenten te verbeteren en het indienen van individuele klachten te vergemakkelijken.

Sterkere regelgeving en handhaving tegen racistische incidenten in de sport

Statuten of soortgelijke documenten van Europese en internationale sportorganisaties bevatten vaak bepalingen tegen racisme of discriminatie. Slechts enkele van zulke organisaties hebben echter duidelijke disciplinaire procedures tegen racistisch of discriminerend gedrag, met uitzondering van de internationale voetbal- en cricketorganisaties.

De disciplinaire verordeningen van de [Europese voetbalbond \(UEFA\)](#), om een goed voorbeeld te noemen, bevatten antiracismebepalingen en een overzicht van sancties in geval van overtredingen.

Effectieve antiracismeregelen:

Sportautoriteiten moeten effectieve antiracismeregels en gelijkheidsmaatregelen uitwerken en uitvoeren. De Europese Commissie zou een belangrijke rol kunnen spelen bij het coördineren van de uitwisseling van goede praktijken tussen lidstaten in deze context.

Het [Kaderbesluit van de Raad betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht](#) is een belangrijk rechtsinstrument tegen racisme in de sport.

Organen voor gelijke behandeling en sport

Uit het verslag van het FRA blijkt dat in minstens 16 EU-lidstaten organen voor gelijke behandeling en andere instellingen, zoals nationale instanties voor de mensenrechten, stappen nemen in geval van racistische incidenten en etnische discriminatie in de sport.

Samen met organen voor gelijke behandeling tegen racisme en etnische discriminatie in de sport:

Organen voor gelijke behandeling en nationale instanties voor de mensenrechten moeten meer betrokken worden bij het aanpakken van rassendiscriminatie in de sport. Ze zouden sportbonden en clubs kunnen helpen bij het ontwikkelen van bewustwordingsactiviteiten. Ze zouden potentiële slachtoffers kunnen ondersteunen en, waar dit is toegestaan, meewerken aan gerechtelijke stappen tegen daders.

Achtergrond

Het verslag van het FRA is gebaseerd op interviews met deskundigen en belanghebbenden en op secundaire gegevens en informatie over de periode 2003-2008. Daarnaast zijn er bijdragen geleverd door belanghebbenden op Europees en nationaal niveau, waaronder nationale sportbonden. Bij het onderzoek is gekeken naar beroeps- en amateursporten voor mannen, vrouwen, jongeren en kinderen.

Er is gekeken naar voetbal en atletiek in elk van de 27 EU-lidstaten, plus een derde sport die populair is in de desbetreffende lidstaat.

EU-lidstaat	Onderzochte sporten
Oostenrijk	Voetbal, atletiek, alpineskiën
België	Voetbal, atletiek, basketbal
Bulgarije	Voetbal, atletiek, volleybal
Cyprus	Voetbal, atletiek, basketbal
Tsjechië	Voetbal, atletiek, ijshockey
Denemarken	Voetbal, atletiek, handbal
Estland	Voetbal, atletiek, basketbal
Finland	Voetbal, atletiek, basketbal
Frankrijk	Voetbal, atletiek, tennis
Duitsland	Voetbal, atletiek, handbal
Griekenland	Voetbal, atletiek, basketbal
Hongarije	Voetbal, atletiek, waterpolo
Ierland	Voetbal, atletiek, hurling/camogie
Italië	Voetbal, atletiek, basketbal
Letland	Voetbal, atletiek, ijshockey
Litouwen	Voetbal, atletiek, basketbal
Luxemburg	Voetbal, atletiek, wielrennen
Malta	Voetbal, atletiek, basketbal
Nederland	Voetbal, atletiek, korfbal
Polen	Voetbal, atletiek, speedwayraces
Portugal	Voetbal, atletiek, handbal
Roemenië	Voetbal, atletiek, handbal
Slowakije	Voetbal, atletiek, ijshockey
Slovenië	Voetbal, atletiek, alpineskiën
Spanje	Voetbal, atletiek, basketbal
Zweden	Voetbal, atletiek, ijshockey
VK	Voetbal, atletiek, cricket

Het Bureau van de Europese Unie voor de Grondrechten (FRA) heeft twee verslagen gepubliceerd over racisme, etnische discriminatie en uitsluiting van migranten en minderheden in sport in de EU:

- *Racism, ethnic discrimination and exclusion of migrants and minorities in sport: A comparative overview of the situation in the European Union (een vergelijkend overzicht van de situatie in de EU)*
- *Racism, ethnic discrimination and exclusion of migrants and minorities in sport: The situation in the European Union – Summary report (een beknopt verslag).*

In 2011 wordt er een *Handboek voor goede praktijken* gepubliceerd voor sportbonden, clubs, spelers en atleten, met voorbeelden van initiatieven tegen racisme, etnische discriminatie en uitsluiting van migranten en minderheden in de sport.

De verslagen zijn te vinden op de site: www.fra.europa.eu